

ترانه در دست انداز تغییر ذائقه

عبدالجبار کاکایی، در گفت و گو با خراسان از ترانه معاصر، نقش شبکه های اجتماعی بر کیفیت ترانه و تغییر سلیقه مخاطبان می گوید

محمد بهبودی نیا
culture@khorasannews.com

آیا ترانه امروز بیش از آنکه به ماندگاری فکر کند، به دیده شدن فکر می‌کند؟ در روزگاری که شبکه‌های اجتماعی سرعت تولید و مصرف موسیقی را به شکل بی‌سابقه‌ای افزایش داده‌اند، بسیاری از ترانه‌ها پیش از آنکه فرصتی برای ماندن پیدا کنند، جای خود را به آثار تازه می‌دهند. برخی ترانه‌سرایان معتقدند زبان ترانه در سال‌های اخیر گرفتار نوعی شتاب‌زدگی شده است؛ شباهی که گاهی به استفاده از واژه‌های نامتعارف، جملات روزمره و حتی شوک‌های عاطفی برای جلب توجه مخاطب منجر می‌شود. در مقابل، گروهی همچنان بر این باورند که راز ماندگاری یک ترانه نه در جنجال و پربازدید شدن، بلکه در خلق زبان و تصویرهای ماندگار نهفته است. به بهانه کتاب «از توجّه پنهان عاشقت بوم» با عبدالجبار کاکایی، شاعر و ترانه‌سرای که آثارش در ذهن چند نسل از مخاطبان موسیقی ایرانی ثبت شده، درباره نسبت زبان محاوره و معیار در ترانه، چالش‌های ترانه امروز، دلایل ماندگاری برخی آثار و سرنوشت ترانه در عصر شبکه‌های اجتماعی گفت‌وگو کردیم.

از نگاه شما مهم ترین چالش ترانه امروز چیست؟

یکی از مهم‌ترین چالش‌های امروز، تغییر دافقه مخاطبان در فضای رسانه‌ای جدید است. با گسترش شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم‌های دیجیتال، میانگین سن مخاطبان موسیقی کاهش یافته است. مخاطبان کم‌سن‌وسال‌تر معمولاً بیش از آنکه به طر اف‌های زبانی و زیبایی‌شناسی واژگان توجه کنند، تحت تأثیر حس کنج‌کاوی قرار می‌گیرند. همین مسئله باعث شده است برخی آثار بیشتر بر ایجاد شگفتی یا جلب توجه لحظه‌ای تکیه کنند تا خلق زیبایی ماندگار. در بسیاری از آثار امروز، نظام زیبایی‌شناسی زبان کمرنگ شده است. گاهی ترانه صرفاً مجموعه‌ای از جملات رایج گفتاری است که موزون باشند. در چنین شرایطی اتفاق هنری مهمی در رخ‌نمای موسیقی رخ داده. شاعران و نویسندگان، فاصله گرفتن از زبان روزمره و خلق یک زبان تازه داشت. حال آنکه ترانه‌سرا باید بتواند دل‌واژه‌های معمولی، بیانی متفاوت و بین‌مندانه خلق کند. اگر این اتفاق نیفتد، اثر تنها حس کنج‌کاوی مخاطب را ا قناع می‌کند و پس از مدت کوتاهی فراموشی می‌شود.

به نظر شما چرا برخی ترانه‌ها ماندگار می‌شوند و برخی دیگر

عمر کوتاهی دارند؟

ترانه‌ای ماندگار است که چندلایه باشد و امکان کشف و تأویل را برای

مخاطب فراهم کند. مخاطب باید بتواند هر بار با شنیدن اثر، معنای تازه‌ای در آن بیابد. نمونه‌های موفقی در تاریخ ترانه وجود دارند که نسل‌های مختلف با آن‌ها ارتباط برقرار کرده‌اند، زیرا آنها به بیان مستقیم و روزمره اکتفا نکرده‌اند. در مقابل، آثاری که صرفاً جزئیات لحظه‌ای یا سبک‌آمیز از کلمات نامتعارف تکیه دارند، معمولاً استفاده کوتاهی پیدا می‌کنند.

در بسیاری از موارد، این رویکرد بیش از آنکه حاصل خلاقیت هنری باشد، تلاشی برای جلب توجه و برانگیختن حس کنجگاری مخاطب است. استفاده از واژه‌های نامتعارف یا رکیک ممکن است در کوتاه‌مدت باعث دیده‌شدن اثر شود، اما الزاماً به خلق ارزش هنری منجر نمی‌شود. ترانه‌سرایی موفق نیازمند تسلط و بر زبان و توانایی خلق بیانی متفاوت است؛ بیانی که بتواند علاوه بر جلب توجه، حس زیبایی‌شناسی مخاطب را نیز اقناع کند.

جناب کاکایی درمجموعه ترانه «از تو چه پنهان عاشقت بودم»

که جدیدترین اثر شماست، نوعی تلفیق میان زبان معیار و زبان محاوره دیده می‌شود؛ موضوعی که شالهاست در آثار شما شاهد آن هستیم ، این رویکرد چگونه شکل گرفت؟

حدود ۱۵ سال ۲۰ تا است که به‌طور جدی روی تلفیق زبان معیار و زبان محاوره کار می‌کنم. تلاشم همواره این بوده که برخی ویژگی‌های زبان معیار را به زبان محاوره نزدیک کنم تا به زبانی مقبول و پذیرفتنی برای طیف‌های مختلف مخاطبان برسم. اگر شعر کاملاً محاوره‌ای باشد، ممکن است بخشی از مخاطبان آن را نپسندند؛ به‌ویژه کسانی که شعر را در قالب‌های کلاسیک و با زبان رسمی‌تر ترجیح می‌دهند. از سوی دیگر، زبان محاوره بخش مهمی از زندگی روزمره مردم است و نمی‌توان آن را نادیده گرفت. به همین دلیل تلاش کرده‌ام میان این دو گونه زبانی تعادل برقرار کنم.

اما برخی منتقدان معتقدند استفاده از زبان محاوره در کنار

معیار می‌تواند به سادگی بیش از حد یا حتی آشفتگی زبانی منجر شود. نظر شما چیست؟

به نظر من به کاربردن زبان مح

اشفتگی ایجاد نمی‌کند. آنچه گاهی به‌عنوان هرج و مرج زبانی مطرح می‌شود، بیشتر ناشی از ناآگاهی یا کم‌تجربگی شاعری

است که این دو زبان را در کنار یکدیگر به کار می برد. در جامعه، مردم به صورت طبیعی از ترکیبی از زبان معیار و محاوره استفاده می کنند. حتی در محیط های رسمی نیز بخشی از واژگان و ساختارهای محاوره ای وارد گفتار می شود. تفاوت تنها در میزان و نحوه استفاده از آن هاست. افرادی که در فضاهای رسمی فعالیت می کنند، معمولاً از عناصر زبان معیار بیشتر بهره می برند، اما این به معنای حذف کامل زبان محاوره نیست. پس اگر افرادی بدون مطالعه و شناخت کافی وارد عرصه ترانه سرایی شوند، طبیعی است که با مشکلات زبانی مواجه شویم. اما این مسئله را نباید به زبان محاوره نسبت داد. در آثار ترانه سرایان برجسته گذشته نیز می توان تلفیقی هوشمندانه از زبان معیار و محاوره را مشاهده کرد. مشکل اصلی زمانی ایجاد می شود که شاعر یا ترانه سر بدون شناخت مقوله زبان، صرفاً بخواهد از زبان روزمره استفاده کند، بدون آنکه آن را به زبان هنری تبدیل کند.

این رویکرد زبانی چه جایگاهی در آثار شما داشته است؟

این شیوه بخشی از آثار من در دوهده گذشته بوده که به یک نوع ویرگی است. آثاری که با ترانه‌هایی مانند «گبوتر»، «آسمون بغضشو...» شناخته شدند، نمونه‌هایی از همین نگاه هستند. کتابی که به تازگی منتشر کردم یعنی، «از تو چه پنهان عاشقت بودم» نیز شامل مجموعه‌ای از شعرهای تازه با همین رویکرد بانی است.

رویداد فرهنگی «خیمه هنر» از روز گذشته با حضور هنرمندان حوزه موسیقی، شعر، تئاتر و هنرهای آیینی فعالیت خود را آغاز کرد. این برنامه که همزمان با آغاز ماه محرم برگزار می‌شود، مجموعه‌ای از اجراهای موسیقایی، شب‌های شعر، تزیین و برنامه‌های پژوهشی را تا روزهای آینده در تهران پیش‌روی علاقه‌مندان قرار می‌دهد.

شاپور رحیمی در قطعه هنرمندان آرام گرفت

پیکر شاپور جیمی، خواننده، آهنگ‌ساز و نوازنده پیشکسوت عود، روز گذشته با حضور جمعی از هنرمندان و علاقه‌مندان موسیقی در قلععه هنرمندان بهشت زهرا (س) تشییع و به خاک سپرده شد. این هنرمندان چهره‌های فعال موسیقی نواحی و ساز عود که طی سال‌ها فعالیت هنری در حوزه آواز آهنگ‌سازی و آثار اهل بی‌هاک‌دار گذشت حضور در محافل موسیقی همواره با استقبال اهالی هنر همراه بود.

روایت موسیقایی حبیب خزایی فر برای بدرقه یک رهبر شهید

احساسی، اندوه فراق و مفهوم مقاومت را در قالب یک روایت موسیقایی باز آفرین می‌کند. خرابی فرقه که با ساخت موسیقی آثار شاخص در حوزه فرهنگ مقدس و مقاومت شناخته می‌شود، در تاز ترین آثار خود نیز تلاش کرده با بهره‌گیری از زبان موسیقی، مفاهیمی چون ایثار، فقدان، استمرار را به شهیدان را به تصویر بکشد.

[illegible][illegible]

	حوزه ثبت ملک ناحیه یک رشت	حوزه ثبت ملک ناحیه یک رشت	حوزه ثبت ملک ناحیه یک رشت
	آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی	آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی	آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی
برابر رای شماره ۲۸۰۰۱۰۰۱-۴۵۰۲۱۸۰۱۰۰ مورخه ۱۴۰۵/۰۲/۲۴ موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک ناحیه یک رشت تصرفات مالکانه بلاعارض متقاضی خاتم محمدرضا محمدی به شماره ملی ۷۶۸۹۲۱۳۷۴ فرزند محمدعلی در ششادگان یک قطعه زمین مشتمل بر بنای احداثی به مساحت ۱۹۴ متر مربع به مزایا ۲۴ متر از اصل ۱۸ متر واقع در بخش ۱۳ خیابان حوزه ثبت ملک ناحیه یک رشت. مالک رسمی اولیه حسین شعبانی اعجاز، اجزاء مالکیت متقاضی نسبت به ملک مورد تقاضا و انتقال ملک از مالک رسمی به متقاضی محرز گردیده است. لذا به منظور مراتب رد و نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. شناسه ۲۲۰۰۱۹/۲۲۰ الف ۱۷۱۶ تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۲/۲۳ تا تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۴/۰۸	برابر رای شماره ۲۸۰۰۱۰۰۱-۴۵۰۲۱۸۰۱۰۰ مورخه ۱۴۰۴/۰۲/۲۴ موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک ناحیه یک رشت تصرفات مالکانه بلاعارض متقاضی خاتم زهرا محمدی به شماره ملی ۷۶۸۹۲۱۳۷۴ فرزند محمدعلی در ششادگان یک قطعه زمین مشتمل بر بنای احداثی به مساحت ۱۹۴ متر مربع به مزایا ۲۴ متر از اصل ۱۸ متر واقع در بخش ۱۳ خیابان حوزه ثبت ملک ناحیه یک رشت. مالک رسمی اولیه حسین شعبانی اعجاز، اجزاء مالکیت متقاضی نسبت به ملک مورد تقاضا و انتقال ملک از مالک رسمی به متقاضی محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب رد و نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. شناسه ۲۲۰۰۱۹/۲۲۰ الف ۱۷۱۱ تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۲/۲۳ تا تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۴/۰۸	برابر رای شماره ۲۸۰۰۱۰۰۱-۴۵۰۲۱۸۰۱۰۰ مورخه ۱۴۰۵/۰۲/۲۴ موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک ناحیه یک رشت تصرفات مالکانه بلاعارض متقاضی خاتم زهرا محمدی به شماره ملی ۷۶۸۹۲۱۳۷۴ فرزند علی محمد در ششادگان یک قطعه زمین مشتمل بر بنای احداثی به مساحت ۱۹۴ متر مربع به مزایا ۲۴ متر از اصل ۱۸ متر واقع در بخش ۱۳ خیابان حوزه ثبت ملک ناحیه یک رشت. مالک رسمی اولیه حسین شعبانی اعجاز، اجزاء مالکیت متقاضی نسبت به ملک مورد تقاضا و انتقال ملک از مالک رسمی به متقاضی محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب رد و نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. شناسه ۲۲۰۰۱۹/۲۲۰ الف ۱۷۱۶ تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۲/۲۳ تا تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۴/۰۸	حوزه ثبت ملک ناحیه یک رشت غفارفرزانه - رئیس اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه یک رشت - از طرف ایرج پور احمد کلمشری